

[Niels Helveg Petersen]

dette lovforslag kan man opnå at dokumentere, at det private forbrug er i stærk opgang.

Men det har det altså ikke været, indtil man fremsatte lovforslaget om momsforhøjelsen, og det er derfor, momsforhøjelsen og de øvrige foranstaltninger vil ramme så hårdt på beskæftigelsen. Vi klipper med dette forslag ikke øjeblikkeligt toppen af en forbrugsudvikling, men slår forbrugsudviklingen ned.

Vi har fået at vide, at senere vil der så komme gavnlige virkninger af nogle forslag, regeringen agter at fremsætte engang i oktober, og som skal gennemføres i efterårets løb, forslag om lavere forrentede lån til erhvervene, eksportstøtte, erhvervsfremmende foranstaltninger osv. osv. Vi har også fået at vide, at der vil komme vældig gavnlige virkninger for beskæftigelsen af den stramme indkomstpøolitik, som bliver gennemført fra 1. april 1979, alt sammen gode forhåbninger. Vi håber da også, at alt dette vil vise sig at være rigtigt, og at der kommer nogle fornuftige forslag, så man kan føre den nødvendige indkomstpøolitik, men indtil videre er det altså luftsteg. Det, der bliver tilbage som en kendsgerning, er, at med disse forslag øger man øjeblikkeligt ledigheden med et meget stort antal tusind mennesker, og det er faktisk ikke det, der kan løse vore økonomiske problemer.

Men så kan man jo sige: vil det ikke hjælpe på vores betalingsbalance, det, der her gennemføres? Personlig må jeg sige, at jeg tvivler. Jeg synes, at erfaringen giver os al mulig god grund til at tvivle om, at det vil forholde sig sådan, for der er en oplagt risiko for, at de foranstaltninger, der nu gennemføres, og som medfører et fald i det private forbrug, fører til lønkrav. Hvis momsforhøjelsen bare sætter sig i lønkravene, enten øjeblikkeligt eller i forårets løb, er vi nået nøjagtig lige vidt, bare på et højere omkostningsniveau, og det er det modsatte, man tilstræber i hele diskussionen om indkomstpøolitikken, nemlig at få dæmpet omkostningerne. Dette vil medføre en risiko for øgede omkostninger og ikke det modsatte.

Vi gennemførte sidste år en momsforhøjelse på 3 pct., men samtidig, vil jeg gøre opmærksom på, gennemførtes en beskæftigelsesplan, som med betydelige udgifter for samfundet skulle sætte mere beskæftigelse i gang, således at der blev en afbalanceret løs-

ning ud af det. Det bliver der ikke med den pakke, der her foreligger.

Det har ikke direkte forbindelse med lovforslaget, men da det er det eneste sted, jeg kan bringe det frem, vil jeg gerne sige til regeringen, at vi har under udvalgsarbejdet også fået oplysning om, at man vil ændre bloktilskudsreglerne og beregne bloktilskuddene for fremtiden efter pris- og lønudviklingen i amter og kommuner som helhed og ikke efter bruttofaktorindkomst minus offentlig sektor. Denne lille ændring betyder det første år, hvor det kun skal have halv virkning, at man flytter en skattebyrde fra stat til kommuner på 350 mill. kr. På årsbasis drejer det sig altså om et beløb af størrelsesordenen 700 mill. kr. Det medfører en øjeblikkelig besparelse for statsfinanserne og en tilsvarende øjeblikkelig belastning af de kommunale budgetter og den kommunale skatteudskrivning. Der gemmer sig i øvrigt en finanspolitisk stramning i dette her, for når det drejer sig om staten, er det kun et spørgsmål om størrelsen af underskuddet på statsfinanserne, men når det drejer sig om kommunerne, er det klart, at de midler, kommunerne nu skal opkræve, helt og fuldt vil blive opkrævet i form af skatter, og der gemmer sig derfor faktisk en net lille finanspolitisk stramning på 350 mill. kr. her, som vist ikke hidtil er indgået i skatte- og afgiftsministerens provenuberegninger eller i de økonomiske skøn, men sådan forholder det sig ikke desto mindre.

Det, der er interessant i denne sag, er jo, at man samtidig bebuder omfattende ændringer i bloktilskudsreglerne, der på lidt længere sigt skal favorisere de større bysamfund. Det kan der siges meget godt om, men jeg vil gerne fra regeringen have bekræftet – og hvis man ikke kan give svaret nu, ønsker vi at få det opklaret mellem anden og tredje behandling – at man med denne ændring i bloktilskudsreglerne i og for sig ikke ønsker at foregribe den større omlægning, og at den ændring af bloktilskudsreglerne, der skal gennemføres, må tage sit udgangspunkt i stillingen i dag og ikke i den stilling, der opstår efter den ændring, som nu foreslås af regeringen.

Jeg kunne sige meget mere om denne sag, som er en svær belastning for kommunerne, der er midt i deres budgetlægning, men jeg vil gerne nu bebude over for regeringen, at vi